

החובל פרק שמיני בבא קמא

פ"ט.

עין משפט
נר מצוה

והרי היא חספיו. דאי ודאי נתגרשה ע"י עדים אחרים כי משתכחי הכך עדים זוממין הוו משלמין לה כל כתובתה דהא צעו לאפסודי כולה מינה דקאמרי נתן לה אכל השתא שמה אינה עמידה ליטול כתובתה לעולם שמה תמות וירשנה בעלה ונמלא שלא היו מפסדין

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והרי היא תחתיו ומשמשותו ונמצאו זוממין אין אומרים ישלמו כל כתובתה אלא טובת הנאת כתובתה איזהו טובת הנאת כתובתה ^אאומדין כמה אדם רוצה ליתן בכתובה של זו שאם נתארמלה או נתגרשה ואם מתה יירשנה בעלה ואי סלקא דעתך ליתא לתקנת אושא אמאי יירשנה בעלה תובין כתובתה לגמרי אמר אבוי אם אמרו בנכסי מלוג יאמרו בנכסי צאן ברזל אמר אבוי טובת הנאה * הואיל ואתא לידן נימא בה מילתא טובת הנאה לאשה הויא דאי ס"ד לבעל הויא לימרו לה עדים מאי אפסדינג אי הות מוכנת לה לטובת הנאה בעל הוה שקיל מינג אמר רב שלמן משום דאיכא רווח ביתא אמר רבא *הלכתא טובת הנאה לאשה ואין הבעל אוכל פירות מאי טעמא פירא תקינו ליה רבנן פירא דפירא לא תקינו ליה רבנן כי אתא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי תנינא לתקנת אושא העבר והאשה פניעתך רעה החובל בהן חייב והם שחבלו באחרים פטורין * ואי ס"ד ליתא לתקנת אושא תובין נכסי מלוג ותתן ליה ולטעמך נהי נמי דאיתיה לתקנת אושא ולא מצוי מוכנה לגמרי תובין לנכסי מלוג בטובת הנאה ותתן ליה אלא דלית לה ה"ג דלית לה ותובין כתובתה בטובת הנאה ותתן ליה הא מגי רבי מאיר היא דאמר ^אאסור לו לאדם שישא את אשתו אפילו שעה אחת בלא כתובה וטעמא מאי כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה הכא לא מגרש לה דאי מגרש לה אתו הגך דובני גבו לה לכתובתה מיניה אלא טובת הנאה מיילי נינהו לא משתעבדי אלמיה לא מיילי דמזדבני בדינרי נינהו אלא משום דשמואל ^אדאמר שמואל יהמור שטר חוב לחבירו וחור ומחלו מחול ואפי' יורש מחול אמרי זבוני ובין ותתן ליה ואי מחלה ליה לגבי בעל תמחלה אמרי כל לגבי בעל ודאי מחלה ליה ואפסדיניה לההוא זבינא בדיים לא אפסדיניהו וכי תימא זבינא ניהליה לההוא דחבלה ביה בטובת הנאה דאי

אזתה כלום לפיכך אין אומרים ישלמו לה כתובתה אלא אומדים כמה אדם רוצה ליתן לה מיד בכתובתה על הספק שאם נתארמלה או נתגרשה יעלנה הוא ואם תמות יירשנה בעלה והוא יפסיד מה שנתן ודמים הללו יתנו לה העדים לטובת הנאה זו מפסדין אותה מיד שאם תצא למוכרה צטובת הנאה זו לא תוכל. טובת הנאה כלומר דבר מועט: אם אמרו בנכסי מלוג. שמוכל למוכרן ואין צבעל מויליא מיד הלכות שהרי אם פיתחו פיתחו לה ואם הומירו הומירו לה: יאמרו בנכסי צאן ברזל. בכתובתה דהיינו דנוינא שהניקסו לו בשומא מצית אביה וכוונתן אותה בכתובתה ומקבל עליו חתן אחריות ואם פיתחו פיתחו לו ואם הומירו הומירו לו כדאמרין [בציטמות בלמנה לכהן גדול (דף ק"א)]. נכסי צאן ברזל נכסים העומדים באחריות המקבל לשלם כעין צרול זה שהוא קשה להיות פוחת והתם ודאי לא מצי נוטלין נוח לאשה למוכרה בחייה כדי שתהא פרנסתה מנויה בציטה כציוח: ואין צבעל אוכל פירות. לא אמריין יקח בהן קרקע והוא אוכל פירות: ומיילי לא משתעבדי. לניקח: וחור המוכר ומחלו לו מחול. הלכך אי אמרינה לה תזון מפסדין ליה ללוקח דהיא הדרה ומתלה לכתובתה לבעל הואיל ועל כחה היא מוכרתה: ה"ג

גליון הש"ס

גמ' הואיל ואתא לידן. שנת דף פ"א ע"ב ופ"ד: תוס' ד"ה כל וכו' דמקמי ג' אינו מועיל בכתובה. עיין לעיל דף ע"א חספוס ד"ה אמטלנלין:

מוסף רש"י

ליתן בכתובה של זו. מספק, שאם נתארמלה או נתגרשה. יעלנה לוקח, ואם מתה יירשנה בעלה. ויפסיד משותו (מכות ג.). המוכר שטר חוב לחבירו. שמיני לו ליה למלוה מנין ומכר לו הנהיה את שטר ליד לוקח ומכרו לו וכמו לו ק"י ק"י אינו וכל שפנייה, אי נמי כדפסקינן התם (ב"ב ע"ג). הלכתא איתיה נקטת במסירה (רשב"ם ב"ב קס"ח). וחור ומחלו. המוכר שהוא מלוה ממנו ללוה, מחול. דלמא ליה ליה ללוקח לאו בעל דברים דדי' את (כתובות פ"ח) דלא מכר לו לאשתי למי אלא כל זכות שבעה לדי, ולא עדיף האי לוקח ממלוה דלמי שמתנהו דמלוה ומיניו משותו יחזיר לו מוכר ללוקח, דהא הלכתא היא דדייקין דינא דגמרי וזה הפסד משותו כסוף שפנייהו של חבירו, דקיימא לן דחייב, משום עובדא דכפיה רפסי לרב אפי' זבני מנייה כי כסוף ללמא (רשב"ם ט"ח). ואפילו יורש. של מלוה, מחול. שיהיה לא נתחייב ללוקח כלום אלא מתמת יחזיר והרי ומכר אצלו (קדושין פ"ח). ומכר הוא דלא אכיל כח של לוקח כמה שמסר לו שטר המלוה אלא לזכות בחוב המסור לו במקום הלואה או היקף, אך לא נפקר שפנייהו מן המלוה, וקיימא פיה עבד ליה לאש מלוה ויכול למחול שטריו (רשב"ם ט"ח).

כח א מיי פ"ב מהל' עדות הלכה א סגן עיין קי טו"ח"מ סימן לח: ע ב טו"ש"ע א"ע סימן פה סעיף ו: ע"א ג מיי פ"י מהלכות אישות הלכה י ופ"ד מהלכות מוהל ומיקח הלכה יח סגן עיין מה סימן ע טו"ש"ע א"ע סימן א סעיף ג וסימן קה סעיף א וטו"ש"ע ח"מ סימן סגן סעיף ו: ע"ב ד מיי מהלכות מירה הלכה י ו"ע"ש סגן עיין פ"ב טו"ש"ע ח"מ סימן סו סעיף ב:ג.

רבינו הנאל

אמר רבא הילכתא טובת הנאה לאשה ואין הבעל נודחיה. פירות. מאי טעמא, פירא תקינו ליה רבנן לבעל, פירא דפירא לא תקינו ליה רבנן. ולא בעדה הרין קרשיא נודחיה. ואמי טוב, תנינא לתקנת אושא הא דתנן העבר והאשה פניעתך רעה ותחובל בהן חייב, והן שחבלו באחר פטורין, ואי סלקא דעתא ליתיה תובין אושא, תובין מהימם ולאחר מיתה ותחובל ליה לנחבל. ולטעמך, תובין נכסי מלוג בטובת הנאה ותחובל לתקנת אושא. אמר רבא הילכתא טובת הנאה לאשה, פירא כלופר האשה תחת בעלה ומכרה כתובתה לאחד על דעת שאם נתארמלה או נתגרשה יקח מה שבכתובתה עד גמרא, ואם תמחול היא לא יקח כלום. זה המכר יקרא טובת הנאה והדמים שלה הן, ואין לבעל לימור נקח בדמים קרקע ואוכל פירותיה כדון נכסי מלוג, ואי מייבת לה, לזבניו לכתובתה בטובת הנאה ותחובל ליה, פירא נחבל. המוכר שטר חוב לחבירו וחור ומחלו מחול בעלה כל לגבי בעלה

זעמא דמשלם כפל לאשה: **טעמא מאי שרא תהא קה בעיניו להוציאה**. ומיניה דכריש א"ע"פ (מכות ד' ד'): משמע ללאו היינו טעמא דר"מ גבי הא דמתן רבי מאיר אומר כל הפוחת לנמולה ממאמיס ולאמנה ממנה הרי זה צעילתו צעילת זנות ודייק בגמרא כל הפוחת אפילו צנחא אלא קסבר תנאו בטל ואית לה ויבין דלמא לה לית לך אלא מנה לא סמכה דעמה והוי צעילתו צעילת זנות הא שמעינן ליה לר"מ דדרכנן תנאו קיים משמע דמשום שיש לה ולא סמכה דעמה כשאמר לה לית לך אלא מנה הוא דהוי צעילתו צעילת זנות הא אם הוה תנאו קיים ולא היה לה כלל לא היה צעילתו צעילת זנות וי"ל דכ"ש אי תנאו קיים ולית לה דהוי צעילתו צעילת זנות אלא התם דייק דקסבר תנאו בטל מדלל קמי צנחא שזין לה מאמיס ולאמנה שזין לה מנה כו' ש"מ דה"ק כל הפוחת אפי' באותו ענין שיש לה כגון בסוף ביאה דאמר התם בסוף שמעתי דדברי הכל אינה מוחלת וי"ל דלשון כל הפוחת משמע שהוא פוחת לה ובסוף ביאה אין יכול לפחות אלא היא פוחתת לעצמה ולא שייך לשון פוחת אלא צנחא שזין לה מנה כו' ודאי מחלה ליה לגבי בעל ומחלה אמרי כל לגבי בעל ודאי מחלה ליה ואפסדיניה לההוא זבינא בדיים לא אפסדיניהו וכי תימא זבינא ניהליה לההוא דחבלה ביה בטובת הנאה דאי